

משנה - פאה

• [פרק א](#) • [פרק ב](#) • [פרק ג](#) • [פרק ד](#) • [פרק ה](#) • [פרק ו](#) • [פרק ז](#) • [פרק ח](#)

פרק א

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#)

פרק ב

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ג

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ד

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

פרק ה

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ו

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#) [משנה י](#) [משנה יא](#)

פרק ז

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#)

פרק ח

[משנה א](#) [משנה ב](#) [משנה ג](#) [משנה ד](#) [משנה ה](#) [משנה ו](#) [משנה ז](#)
[משנה ח](#) [משנה ט](#)

א

פרק

א

משנה

-

א

פרק

אלו דברים [א] שאין להם שעור. הפאה [ב], והפורים, והראיון, וגמילות חסדים, ותלמוד תורה. אלו דברים שאדם אוכל [ה] פרותיהן בעולם הזה והקרן [ו] קימת לו לעולם הבא. כבוד אב ואם [ז], וגמילות חסדים, והבאת שלום בין אדם לחברו, ותלמוד תורה [ח] כנגד כלם:

ב

משנה

-

א

פרק

אין פוחתין לפאה מששים, ואף על פי שאמרו אין לפאה שעור. הכל לפי גדל השדה, ולפי רב העניים, ולפי רב הענוה:

ג

משנה

-

א

פרק

נותנין [י] פאה מתחלת השדה ומאמצעה. רבי שמעון אומר, ובלבד שיתן בסוף פשעור. רבי יהודה אומר, אומר, אם שיר קלח אחד, סומך לו משום

פאה. ואם לאו, אינו נותן אלא משום הפקר:

פרק א - משנה ד

כָּל אֲמָרוֹ בַּפֶּאֶה. כָּל שֶׁהוּא אֹכֵל, וְנִשְׁמָר, וְגִדּוּלּוֹ מִן הָאָרֶץ, וְלִקְיֻטּוֹ
כְּאַחַת, וּמְכַנִּיסוֹ לְקִיּוּם, חֵיב בַּפֶּאֶה. וְהִתְבּוּאַה **יח** וְהַקְטָנוֹת בְּכָל הַזֶּה:

פרק א - משנה ה

וּבְאֵילָן, הָאוֹג וְהַחֲרוּבִין וְהָאֶגְזִים וְהַשְּׂקָדִים וְהַגְּפְנִים וְהַרְמוּזִים וְהַזִּיתִים
וְהַתְּמָרִים, חֵיבִין בַּפֶּאֶה:

פרק א - משנה ו

לְעוֹלָם הוּא נֹתֵן מְשׁוּם פֶּאֶה וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, עַד שְׂיִמְרָח. וְנֹתֵן מְשׁוּם
הַפֶּקֶר וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, עַד שְׂיִמְרָח. וּמֵאֲכִיל לְבִהְמָה וְלַחִיָּה וְלַעוֹפּוֹת
וּפְטוּר מִן הַמַּעֲשָׂרוֹת, עַד שְׂיִמְרָח. וְנוֹטֵל מִן הַגֶּרֶן וְזוֹרֵעַ וּפְטוּר מִן
הַמַּעֲשָׂרוֹת, עַד שְׂיִמְרָח, דְּבָרֵי רַבִּי עֲקִיבָא. כִּהֵן וְלוֹי שֶׁלְקָחוּ אֶת הַגֶּרֶן,
הַמַּעֲשָׂרוֹת שֶׁלֵּהֶם, עַד שְׂיִמְרָח. הַמְקַדֵּשׁ וּפּוֹדָה, חֵיב בְּמַעֲשָׂרוֹת, עַד שְׂיִמְרָח
הַגִּזְבֵּר:

פרק ב

פרק ב - משנה א

וְאֵלּוּ מִפְּסִיקִין לַפֶּאֱה. הַנַּחַל, וְהַשְּׁלוּלִית [א], וְדַרְךְ הַיְחִיד, וְדַרְךְ הַרְבֵּים, וְשִׁבִיל הַרְבֵּים, וְשִׁבִיל הַיְחִיד הַקְּבוּעַ [ב] בְּיָמוֹת הַחֲמָה וּבְיָמוֹת הַגְּשָׁמִים, וְהַבּוּר, וְהַנִּיר, וְזָרַע אַחַר. וְהַקּוֹצֵר לְשַׁחַת מִפְּסִיק, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים אוֹמְרִים, אֵינּוּ מִפְּסִיק, אֶלְאִי אִם כֹּן תֵּרַשׁ [ד]:

פרק ב - משנה ב

אִמַּת הַמַּיִם שְׂאִינָה יְכוּלָה לְהַקְצֵר כְּאַחַת, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, מִפְּסִיקָת. וְכָל הַהָרִים אֲשֶׁר בְּמַעְדָר יַעֲדֵרוּ, אִף עַל פִּי שְׂאִין הַבְּקָר יְכוּל לַעֲבֹר בְּכֻלּוֹ, הוּא נוֹתֵן פֶּאֱה לְכָל:

פרק ב - משנה ג

הַכֹּל מִפְּסִיק לְזָרְעִים, וְאֵינּוּ מִפְּסִיק לְאֵילָן [ו] אֶלְאִי גֵדֵר. וְאִם הָיָה שְׁעָר [ז] כּוֹתֵשׁ, אֵינּוּ מִפְּסִיק, אֶלְאִי נוֹתֵן פֶּאֱה לְכָל:

פרק ב - משנה ד

וְלַחְרוּבִין [ח], כָּל הַרוֹאִין זֶה אֶת זֶה. אָמַר רַבִּן גַּמְלִיאֵל, נוֹהֲגִין הֵיוּ בֵּית אַבְא, נוֹתְנִין פֶּאֱה אַחַת לְזֵיתִים שֶׁהֵיוּ לָהֶם בְּכָל רוּחַ, וְלַחְרוּבִין, כָּל הַרוֹאִין זֶה אֶת זֶה. רַבִּי אֶלְיָעֶזֶר בְּרַבִּי צְדוּק אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ, אִף לַחְרוּבִין שֶׁהֵיוּ לָהֶם בְּכָל הָעִיר:

פרק ב - משנה ה

הזורע את שדהו מין אחד, אף על פי שהוא עושהו שתי גרנות, נותן פאה אחת. זרעה שני מיניו, אף על פי שעשאן גרן אחת, נותן שתי פאות. הזורע את שדהו שני מיני חטין, עשאן גרן אחת, נותן פאה אחת. שתי גרנות, נותן שתי פאות:

פרק ב - משנה ו

מעשה שזרע רבי שמעון איש המצפה לפני רבו גמליאל, ועלו ללשכת הגזית ושאלו. אמר נחום הלבלר, מקבל אני מרבי מאשא, שקבל מאבא, שקבל מן הזוגות, שקבלו מן הנביאים, הלכה למשה מסיני, בזרע את שדהו שני מיני חטין, אם עשאן גרן אחת [\(י\)](#), נותן פאה אחת. שתי גרנות, נותן שתי פאות:

פרק ב - משנה ז

שדה שקצרוה כותים, קצרוה לסטים, קרסמוה נמלים, שברתה הרוח או בהמה, פטורה. קצר חציה וקצרו לסטים חציה, פטורה, שחובת הפאה בקמה:

פרק ב - משנה ח

קצרוה לסטים חציה וקצר הוא חציה, נותן פאה ממה שקצר. קצר חציה ומכר חציה, הלוקח נותן פאה לכל. קצר חציה והקדיש חציה, הפודה מיד הגזבר, הוא נותן פאה לכל:

פרק ג - משנה א

מלבנות התבואה שבין הזיתים, בית שמאי אומרים, פאה מכל אחת ואחת. בית הלל אומרים, מאחד על הכל. ומוזדים {א}, שאם היו ראשי שורות {ב} מערבין, שהוא נותן פאה מאחד על הכל:

פרק ג - משנה ב

המנמר את שדהו ושיר קלחים לחים, רבי עקיבא אומר, נותן פאה מכל אחד ואחד {ה}. וחכמים אומרים, מאחד על הכל. ומוזדים חכמים לרבי עקיבא בזרע שבת או חרדל בשלשה מקומות, שהוא נותן פאה מכל אחד ואחד:

פרק ג - משנה ג

המחליק בצלים לחים לשוק ומקים יבשים לגרן, נותן {ו} פאה לאלו לעצמן ולאילו לעצמן. וכן באפונין {ז}, וכן בקרם. המדל, נותן מן המשאר על מה ששיר. והמחליק מאחת יד, נותן מן המשאר על הכל:

פרק ג - משנה ד

האמהות של בצלים חיבות בפאה, ורבי יוסי פוטר. מלבנות הבצלים שפין הירק, רבי יוסי אומר, פאה מכל אחת ואחת. וחכמים אומרים, מאחת על הכל:

פרק ג - משנה ה

האחין שחלקו, נותנין שתי פאות. חזרו ונשתתפו, נותנין פאה אחת. שנים שלקחו את האילן, נותנין פאה אחת. לקח זה צפוונו וזה דרומנו, זה נותן פאה לעצמו, וזה נותן פאה לעצמו. המוכר קלחי אילן בתוך שדהו, נותן פאה מכל אחד ואחד. אומר רבי יהודה, אימתי, בזמן שלא שיר בעל השדה. אבל אם שיר בעל השדה, הוא נותן פאה לכל:

פרק ג - משנה ו

רבי אליעזר אומר, קרקע בית רבע, חיבת בפאה. רבי יהושע אומר, העושה סאתים **[וג]**. רבי טרפון אומר, ששה על ששה טפחים. רבי יהודה בן בתירה אומר, כדי לקצר ולשנות. והלכה כדבריו. רבי עקיבא אומר, קרקע כל שהוא, חיבת בפאה, ובכפורים, ולכתב עליו פרוזבול, ולקנות עמו נכסים שאין להם אחריות בכסף ובשטר ובחזקה:

פרק ג - משנה ז

הכותב נכסיו שכוב מרע, שיר קרקע כל שהוא, מתנתו מתנה. לא שיר קרקע כל שהוא, אין מתנתו מתנה. הכותב נכסיו לבניו, וכתב לאשתו קרקע כל שהוא, אבדה כתבתה. רבי יוסי אומר, אם קבלה עליה, אף על פי שלא כתב לה, אבדה כתבתה:

פרק ג - משנה ח

הכותב נִכְסֵיו לְעַבְדּוֹ, יֵצֵא בֶן חוֹרִין. שִׁיר קִרְקַע כָּל שְׁהוּא, לֹא יֵצֵא בֶן חוֹרִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, לְעוֹלָם הוּא בֶן חוֹרִין, עַד שְׁיֵאמֵר הָרִי כָּל נִכְסֵי נְתוּנִין לְאִישׁ פְּלוֹנִי עַבְדֵי חוּץ מֵאֶחָד מֵרַבּוֹא שְׁבָהוֹן:

פרק ד

פרק ד - משנה א

הַפֶּאֶה נִתְּנָת בְּמַחְבֵּר לְקִרְקַע. בְּדָלִית וּבְדָקָל, בְּעַל הַבַּיִת מוֹרִיד וּמְחַלֵּק {ג} לְעֵנִיִּים. רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, אִף בְּחִלְקֵי אֶגוּזִים. אֶפְלוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעָה {ה} אוֹמְרִים לְחֵלֶק וְאֶחָד אוֹמֵר לְבוֹז, לָזֶה שׁוֹמְעִין {ו}, שְׁאֵמֵר כְּהִלְכָה:

פרק ד - משנה ב

בְּדָלִית וּבְדָקָל אֵינּוּ כּוֹן, אֶפְלוּ תִשְׁעִים וְתִשְׁעָה אוֹמְרִים לְבוֹז וְאֶחָד אוֹמֵר לְחֵלֶק, לָזֶה שׁוֹמְעִין, שְׁאֵמֵר כְּהִלְכָה {ז}:

פרק ד - משנה ג

נטל מקצת פאה וזרקה על השאר, אין לו בה כלום. נפל לו עליה, ופרש
{י} טליתו עליה, מעבירין אותה הימנו. וכן בלקט, וכן בעמר השכחה {יא} :

פרק ד - משנה ד

פאה אין קוצרין אותה במגלות {יב}, ואין עוקרין אותה בקרדמות, כדי
שלא יכו איש את רעהו {יג} :

פרק ד - משנה ה

שלוש אבעיות ביום, בשחר ובחצות ובמנחה. רבן גמליאל אומר, לא אמרו
אלא כדי שלא יפחתו. רבי עקיבא אומר, לא אמרו אלא כדי שלא יוסיפו.
של בית גמר היו מלקטין על החבל, ונותנים פאה מכל אמן ואמן :

פרק ד - משנה ו

עובד כוכבים שקצר את שדהו ואחר כך נתגיר, פטור מן הלקט {יז} ומן
השכחה ומן הפאה. רבי יהודה מחיב בשכחה, שאין השכחה אלא בשעת
העמור :

פרק ד - משנה ז

הקדיש קמה ופדה קמה, חיב. עמרין ופדה עמרין, חיב {יח}. קמה ופדה
עמרין, פטורה, שבשעת חובתה הייתה פטורה :

פרק ד - משנה ח

כיוצא בו, המקדיש פרותיו עד שלא באו לעונת המעשרות, ופדאון, חגיבין. משבאו לעונת המעשרות, ופדאון, חגיבין. הקדישן עד שלא נגמרו וגמרו הגזבר, ואחר כך פדאון, פטורים, שבשעת חובתן היו פטורים:

פרק ד - משנה ט

מי שלקט את הפאה ואמר הרי זו לאיש פלוני עני, רבי אליעזר אומר, זכה לו. וחכמים אומרים, יתננה לעני שנמצא ראשון [כ]. הלקט והשכחה והפאה של עובד כוכבים חייב במעשרות, אלא אם כן הפקיר:

פרק ד - משנה י

איזהו לקט, הנושר בשעת הקצירה. היה קוצר, קצר מלא ידו, תלש מלא קמצו, הכהו קוץ ונפל מידו לארץ, הרי הוא של בעל הבית. תוך היד ותוך המגל, לעניים. אחר היד ואחר המגל, לבעל הבית. ראש היד וראש המגל, רבי שמעאל אומר, לעניים. רבי עקיבא אומר, לבעל הבית:

פרק ד - משנה יא

חורי הנמלים שבתוך הקמה, הרי הן של בעל הבית. שלאחר הקוצרים, העליונים לעניים, והתחתונים של בעל הבית. רבי מאיר אומר, הכל לעניים, שספק לקט, לקט:

פרק ה

ה

פרק ה

משנה א

א

גְּדִישׁ שֶׁלֹּא לָקַט תַּחֲתָיו, כָּל הַנוֹגֵעַ בְּאֶרֶץ {א} הָרִי הוּא שֶׁל עֲנָיִים. הָרוּחַ שֶׁפָּזְרָה אֶת הָעֵמֻרִים, אוֹמְדִים אוֹתָהּ כִּמָּה לָקַט הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת, וְנוֹתֵן לַעֲנָיִים {ג}. רַבּוֹן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, נוֹתֵן לַעֲנָיִים בְּכַדֵּי נִפְיָלָה:

פרק ה

משנה ב

ב

שִׁבְלַת שֶׁבִקְצִיר וְרֹאשָׁה מַגִּיעַ לַקֶּמֶה, אִם נִקְצְרָה עִם הַקֶּמֶה {ה}, הָרִי הִיא שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְאִם לֹא, הָרִי הִיא שֶׁל עֲנָיִים. שִׁבְלַת שֶׁל לָקַט שֶׁנִּתְעַרְבָה בְּגִדִישׁ, מְעַשֵּׂר {ו} שִׁבְלַת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ {ז}. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר, וְכִי הִיא אֲדָה הָעֲנִי הַזֶּה מַחְלִיף דָּבָר שֶׁלֹּא בָּא בְּרִשׁוֹתוֹ. אֵלֶּא מְזַכָּה אֶת הָעֲנִי בְּכָל הַגִּדִישׁ, וּמְעַשֵּׂר שִׁבְלַת אַחַת וְנוֹתֵן לוֹ:

פרק ה

משנה ג

ג

אִין מְגַלְגְּלִין בְּטוֹפֶחַ, דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְחֻכְמִים מִתִּירִין, מִפְּנֵי שְׁאֶפְשָׁר:

פרק ה - משנה ד

בעל הבית שהיה עובר ממקום למקום, וצריך לטל לקט שכחה ופאה ומעשר עני, יטל, וכשיחזור לביתו ישלם, דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים, עני היה באותה שעה:

פרק ה - משנה ה

המחליף עם העניים, בשלו [יב] פטור, ובשל עניים חיב. שנים שקבלו את השדה באריסות, זה נותן לזה חלקו מעשר עני, וזה נותן לזה חלקו מעשר עני. המקבל שדה לקצר, אסור בלקט שכחה ופאה ומעשר עני. אמר רבי יהודה, אימתי, בזמן שקבל ממנו למחצה, לשליש ולרביע. אבל אם אמר לו שליש מה שאתה קוצר שלך, מתר בלקט ובשכחה ובפאה, ואסור במעשר עני: [טז]

פרק ה - משנה ו

המוכר את שדהו, המוכר מתר והלוקח אסור. לא ישפר אדם את הפועלים על מנת שילקט בנו אחריו. מי שאינו מניח את העניים ללקט, או שהוא מניח את אחד ואחד לא, או שהוא מסייע את אחד מהן, הרי זה גוזל את העניים. על זה נאמר (משלי כב) אל תסג גבול עולים:

פרק ה - משנה ז

העמר ששכחוהו פועלים ולא שכחו בעל הבית, שכחו בעל הבית ולא שכחוהו פועלים, עמדו עניים בפניו או שחפוהו בקש, הרי זה אינו שכחה:

פרק ה - משנה ח

הַמַּעֲמֵר לְכַבְּעוֹת וּלְכַמְסָאוֹת, לְחַרְרָה וְלַעֲמָרִים, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. מִמְּנוּ וְלַגֶּרֶן, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. הַמַּעֲמֵר לְגָדִישׁ, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. מִמְּנוּ וְלַגֶּרֶן, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. זֶה הַכֶּלֶל, כָּל הַמַּעֲמֵר לְמָקוֹם שֶׁהוּא גֹמֵר מְלֶאכֶה, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. מִמְּנוּ וְלַגֶּרֶן, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. לְמָקוֹם שֶׁאֵינוֹ גֹמֵר מְלֶאכֶה, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. מִמְּנוּ וְלַגֶּרֶן, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה:

פרק ו

פרק ו - משנה א

בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, הַבֶּקֶר [א] לְעֵנִיִּים, הַבֶּקֶר. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, אֵינוֹ הַפֶּקֶר, עַד שֶׁיִּפְקֹר אֶף לְעֵשִׂירִים, כְּשֶׁמָטָה. כָּל עֲמָרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁל קֶבֶת וְאֶחָד שֶׁל אַרְבַּעַת קַבִּין וּשְׂכָחוּ, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים [ד], אֵינוֹ שְׂכָחָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, שְׂכָחָה:

פרק ו - משנה ב

הַעֲמֵר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגֶּפֶה וְלַגָּדִישׁ, לְבֶקֶר וְלַכֶּלִּים, וּשְׂכָחוּ, בֵּית שְׂמַאי אוֹמְרִים, אֵינוֹ שְׂכָחָה. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, שְׂכָחָה:

פרק ו - משנה ג

ראשי שורות, העמר שפנגדו מוכיח **ו**. העמר שהחזיק בו להוליכו אל העיר, ושכחו, מודים שאינו שכחה:

פרק ו - משנה ד

ואלו הן ראשי שורות. שנים שהתחילו מאמצע השורה, זה פניו לצפון וזה פניו לדרום, ושכחו לפנייהם ולאחרייהם, את שלפניהם שכחה, ואת שלאחרייהם אינו שכחה. יחיד שהתחיל מראש השורה, ושכח לפניו ולאחריו, שלפניו אינו שכחה, ושלאחריו שכחה, מפני שהוא בכל תשוב (דברים כד). זה הכלל **ט**, כל שהוא בכל תשוב, שכחה. ושאינו בכל תשוב, אינו שכחה:

פרק ו - משנה ה

שני עמרים, שכחה, ושלשה אינן שכחה. שני צבורי זיתים **י** וחרובין, שכחה, ושלשה אינן שכחה. שני הוצני פשתן, שכחה, ושלשה אינן שכחה. שני גרגרים, פרט, ושלשה אינן פרט. שני שבלים, לקט, ושלשה אינן לקט. אלו כדברי בית הלל. ועל פלו בית שמאי אומרים, שלשה, לעניים, וארבעה, לבעל הבית:

פרק ו - משנה ו

העמר שיש בו סאתים, ושכחו, אינו שכחה. שני עמרים ובהם סאתים, רבן גמליאל אומר, לבעל הבית. וחקמים אומרים, לעניים. אמר רבן גמליאל, וכי מרב העמרים יפי כח של בעל הבית או הורע כחו. אמרו לו, יפי כחו. אמר להם, ומה אם בזמן שהוא עמר אחד ובו סאתים ושכחו, אינו שכחה, שני עמרים ובהם סאתים, אינו דין שלא יהא שכחה. אמרו

לו, לא, אם אמרת בעמך אחד שהוא כגדיש, תאמר בשני עמרים שהו
ככריכות:

פרק ו - משנה ז

קמה שיש בה סאתים, ושכחה, אינה שכחה. אין בה סאתים, אבל היא
ראויה לעשות סאתים, אפלו היא של טופח, רואין אותה כאלו היא ענוה
של שעורים:

פרק ו - משנה ח

הקמה מצלת את העמך ואת הקמה. העמך [יג] אינו מציל לא את העמך
ולא את הקמה. איזו היא קמה שהיא מצלת את העמך [יד], כל שאינה
שכחה אפלו קלח אחד:

פרק ו - משנה ט

סאה תבואה עקורה וסאה [טו] שאינה עקורה, וכן באילן, והשום
והבצלים, אינן מצטרפין לסאתים, אלא של עניים הם. רבי יוסי אומר,
אם באת רשות העני באמצע, אינן מצטרפין, ואם לאו, הרי אלו
מצטרפין:

פרק ו - משנה י

תבואה שנתנה לשחת או לאלמה, וכן באגדי השום, ואגדות השום

וְהִבְצִלִים, אֵין לָהֶן שְׂכָחָה. וְכֹל הַטְּמוּנִים בְּאֶרֶץ, כְּגוֹן הַלּוּף וְהַשּׁוּם
וְהִבְצִלִים, רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אֵין לָהֶם שְׂכָחָה. וְחַכְמִים אוֹמְרִים, יֵשׁ לָהֶם
שְׂכָחָה:

פרק ו - משנה יא

הַקּוֹצֵר בְּלִילָה וְהַמְעִיֵר וְהַסּוֹמֵא, יֵשׁ לָהֶם שְׂכָחָה. וְאִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לְטַל
אֶת הַגֶּסֶס הַגָּס, אֵין לוֹ שְׂכָחָה. אִם אָמַר, הֲרִי אֲנִי קוֹצֵר עַל מְנַת מָה שֶׁאֲנִי
שׁוֹכַח אֲנִי אֶטֶל, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה:

פרק ז

פרק ז - משנה א

כָּל זֵית שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בְּשָׂדֵה, אֶפְלוּ כְּזֵית הַנְּטוּפָה בְּשַׁעֲתוֹ, וְשָׁחַח, אֵינוֹ
שְׂכָחָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּשֵׁמוֹ וּבְמַעֲשָׂיו וּבְמִקוּמוֹ. בְּשֵׁמוֹ, שֶׁהָיָה
שְׂפָכוֹנִי אוֹ בִישָׁנִי. בְּמַעֲשָׂיו, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה. בְּמִקוּמוֹ, שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד
הַגֶּת אוֹ בְּצַד הַפְּרָצָה. וְשָׂאֵר כָּל הַזֵּיתִים, שְׁנַיִם שְׂכָחָה [ב], וְשִׁלְשָׁה אֵינָן
שְׂכָחָה. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר, אֵין שְׂכָחָה לְזֵיתִים:

פרק ז - משנה ב

זֵית [ג] שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שְׁלֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁל שְׁנֵי מְלַבְּנִים וְשָׁחַח, אֵינוֹ שְׂכָחָה.
זֵית שֶׁיֵּשׁ בוֹ סְאֵתִים, וְשָׁחַח, אֵינוֹ שְׂכָחָה. בְּמָה דְּבָרִים אֲמוּרִים, בְּזִמְנוֹ שֶׁלֹּא

הַתְּחִיל בּוֹ. אָבֵל אִם הִתְחִיל בּוֹ, אֶפְלוּ **ו** כְּזֵית הַנְּטוּפָה בְּשַׁעֲתוֹ, וּשְׂכָחוּ, יֵשׁ לוֹ שְׂכָחָה. כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּחֲתָיו, יֵשׁ לוֹ בְּרֵאשׁוֹ. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, מִשְׁתַּלְּדָה הַמַּחְבָּא:

פרק ז - משנה ג

אֵיזוֹהוּ פָּרֵט, הַנוֹשֵׁר בְּשַׁעֲת הַבְּצִירָה. הִזָּה בּוֹצֵר, עֶקֶץ אֶת הָאֲשָׁכּוֹל, הַסִּבֵּךְ בְּעֵלִים, נָפַל מִיָּדוֹ לְאֶרֶץ וְנִפְרַט, הָרִי הוּא שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת. הַמְנִיחַ אֶת הַכִּלְכֵּלָה תַּחַת הַגֶּפֶן בְּשַׁעֲה שֶׁהוּא בּוֹצֵר, הָרִי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים, עַל זֶה נֶאֱמַר (משלי כב) אֵל תִּסַּג גְּבוּל עוֹלָיִם:

פרק ז - משנה ד

אֵיזוֹהִי עוֹלָלָת. כָּל שֶׁאֵין לָהּ לֹא כְּתָף וְלֹא נֶטֶף. אִם יֵשׁ לָהּ כְּתָף אוֹ נֶטֶף, שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, אִם סִפֵּק, לְעֲנִיִּים. עוֹלָלָת שְׁבָאֲרַכְבָּה, אִם נִקְרָצַת עִם הָאֲשָׁכּוֹל **י**, הָרִי הִיא שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת, וְאִם לֹא, הָרִי הִיא שֶׁל עֲנִיִּים. גִּרְגֵר יַחֲדָי, רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר, אֲשָׁכּוֹל. וְחֻכְמִים אֹמְרִים, עוֹלָלָת:

פרק ז - משנה ה

הַמֵּדֵל בְּגִפְנִים, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מֵדֵל בְּתוֹךְ שָׁלוֹ, כֵּן הוּא מֵדֵל **יב** בְּשָׁל עֲנִיִּים, דְּבָרֵי רַבִּי יְהוּדָה. רַבִּי מֵאִיר אֹמֵר, בְּשָׁלוֹ הוּא רִשְׁאֵי, וְאֵינוֹ רִשְׁאֵי בְּשָׁל עֲנִיִּים:

פרק ז - משנה ו

כָּרַם רַבְעִי, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, אֵין לוֹ חֲמִשׁ, וְאֵין לוֹ בַּעוֹר. בֵּית הַלֵּל אוֹמְרִים, יֵשׁ לוֹ. בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים, יֵשׁ לוֹ פָּרֵט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלָלוֹת, וְהַעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמוֹן. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים, כָּלוּ לְגַת:

פרק ז - משנה ז

כָּרַם שְׁפָלוֹ עוֹלָלוֹת, רַבִּי אֶלְיעֶזֶר אוֹמֵר, לְבַעַל הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, לְעֲנִיִּים. אָמַר רַבִּי אֶלְיעֶזֶר, כִּי תִבְצַר לֹא תַעֲוִיל (דְּבָרִים כד), אִם אֵין בְּצִיר, מִנֵּין עוֹלָלוֹת. אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא, וְכִרְמָךְ לֹא תַעֲוִיל (ויקרא יט), אֶפְלוּ כָלוּ עוֹלָלוֹת, אִם כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר כִּי תִבְצַר לֹא תַעֲוִיל, אֵין לְעֲנִיִּים בְּעוֹלָלוֹת קָדָם הַבְּצִיר:

פרק ז - משנה ח

הַמְּקַדֵּישׁ כְּרָמוֹ עַד שֶׁלֹא נוֹדְעוּ בוֹ הָעוֹלָלוֹת, אֵין הָעוֹלָלוֹת לְעֲנִיִּים. מִשְׁנוֹדְעוּ בוֹ הָעוֹלָלוֹת, הָעוֹלָלוֹת לְעֲנִיִּים. רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר **[יט]**, יִתְּנוּ שְׂכָר גְּדוּלְיוֹ לְהַקְדֵּשׁ. אֵיזָה הִיא שְׂכָחָה בְּעָרִיס, כָּל שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְפָשֵׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְלֶהָ, וּבְרִגְלָיוֹת, מִשְׁיַעֲבֵר הַיִּמָּנָה:

פרק ח

פרק ח - משנה א

מַאימְתִי כָּל אָדָם מִתְרִין בְּלֶקֶט [א]. מְשַׁלְּכוּ הַנְּמוּשׁוֹת. בְּפֶרֶט וְעוֹלָלוֹת, מְשַׁלְּכוּ הָעֵנִיִּים בְּפָרֶם וְיָבֵאוּ [ד]. וּבְזֵיתִים, מְשַׁתְּרֵד רְבִיעָה שְׁנֵי [ה]. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, וְהֵלֵא יֵשׁ שְׂאִינָם מוֹסְקִין אֶת זֵיתֵיהֶם אֶלָּא לְאַחַר רְבִיעָה שְׁנֵי. אֶלָּא כְּדִי שְׂיֵהָא הָעֵנִי יוֹצֵא וְלֹא יֵהָא מְבִיא בְּאַרְבָּעָה אֶסְרוֹת:

פרק ח - משנה ב

נְאֻמְנִים עַל הַלֶּקֶט וְעַל הַשְּׂכָחָה וְעַל הַפָּאָה בְּשַׁעְתּוֹ, וְעַל מַעֲשֵׂר עֵנִי בְּכָל שְׁנָתוֹ. וְכֹן לִוֵּי נְאֻמֹן לְעוֹלָם. וְאִינוּ נְאֻמְנִין אֶלָּא עַל דְּבַר שְׂבִנֵי אָדָם נוֹהֲגִין כֹּן:

פרק ח - משנה ג

נְאֻמְנִין עַל הַחֲטִים, וְאִין נְאֻמְנִין עַל הַקֶּמַח וְלֹא עַל הַפֶּת. נְאֻמְנִין עַל הַשְּׂעוֹרָה שֶׁל אֶרֶז, וְאִין נְאֻמְנִין עָלָיו בֵּין חֵי [יא] בֵּין מְבַשֵּׁל. נְאֻמְנִין עַל הַפּוֹל, וְאִין נְאֻמְנִין עַל הַגְּרִיסִין, לֹא חֲטִים וְלֹא מְבַשְּׁלִין. נְאֻמְנִין עַל הַשָּׂמֶן לֹאמַר שֶׁל מַעֲשֵׂר עֵנִי הוּא, וְאִין נְאֻמְנִין עָלָיו לֹאמַר שֶׁל זֵיתֵי נְקוּף הוּא:

פרק ח - משנה ד

נְאֻמְנִים עַל הַיֶּרֶק חֵי, וְאִין נְאֻמְנִים עַל הַמְּבַשֵּׁל, אֶלָּא אִם כֹּן הָיָה לוֹ דְּבַר מַעֲט, שְׂכֹן דְּרָדָּ בְּעַל הַבַּיִת לְהִיּוֹת מוֹצִיא מִלְּפָסוֹ:

פרק ח - משנה ה

אין פוחתין לעניינים בגרן מחצי קב [טז] חטים וקב שעורים. רבי מאיר אומר, חצי קב. קב וחצי כסמין, וקב גרוגרות, או מנה דבלה. רבי עקיבא אומר, פרס. חצי לג יין. רבי עקיבא אומר, רביעית. רביעית שמן. רבי עקיבא אומר, שמינית. ושאר כל הפרות, אמר אבא שאול, כדי שימכרם ויקח בהם מזון שתי סעדות:

פרק ח - משנה ו

מדה זו אמורה בכהנים ובלוים ובישראליים. הנה מציל, נוטל מחצה ונותן מחצה. הנה לו דבר מעט, נותן לפניהם, והו מחלקין ביניהם:

פרק ח - משנה ז

אין פוחתין לעני העובר ממקום למקום מכפר בפונדיון, מארבע סאין בסלע. לו, נותנין לו פרנסת לינה. שבת, נותנין לו מזון שלש סעדות. מי שיש לו מזון שתי סעדות, לא יטל מן התמחוי. מזון ארבע עשרה סעדות [כ], לא יטל מן הקפה. והקפה נגבית בשנים, ומתחלקת בשלשה:

פרק ח - משנה ח

מי שיש לו מאתים זוז, לא יטל לקט שכחה ופאה ומעשר עני. היו לו מאתים חסר דינר [כב], אפלו אלף [כג] נותנין לו כאחת, הרי זה יטל. היו ממשפנים לבעל חובו או לכתבת אשתו, הרי זה יטל. אין מחיבין אותו למכר את ביתו ואת כלי תשמישו:

מי שִׁישׁ לוֹ חֲמֻשִׁים זֹז וְהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם, הֲרִי זֶה לֹא יִטַל. וְכֹל מִי
 שֶׁאִינוֹ צָרִיךְ לְטַל וְנוֹטַל, אִינוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לְבָרִיּוֹת. וְכֹל מִי
 שֶׁצָּרִיךְ לְטַל וְאִינוֹ נוֹטַל, אִינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה {כו} עַד שֶׁיִּפְרֹנֵס אַחֲרַיִם מִשְׁלוֹ,
 וְעָלְיוֹ הַכְּתוּב אוֹמֵר בְּרוּךְ הַגִּבֹּר אֲשֶׁר יִבְטַח בְּהִי וְהָיָה ה' מִבְּטָחוֹ (ירמיה יז).
 וְכֹן דִּין שְׁדָן דִּין אָמֶת לְאָמֶתוֹ {כז}. וְכֹל מִי שֶׁאִינוֹ לֹא חֲגֵר, וְלֹא סוּמָא, וְלֹא
 פֶּסֶח {כח}, וְעוֹשֶׂה עֲצָמוֹ {כט} כְּאֶחָד מֵהֶם, אִינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁיִּהְיֶה
 כְּאֶחָד מֵהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (דברים טז) צְדָק צְדָק תִּרְדֹּף. וְכֹל דִּין שְׁלוֹקָם שְׁחַד וּמְטָה
 אֶת הַדִּין, אִינוֹ מֵת מִן הַזְּקָנָה עַד שֶׁיַּעֲיִנּוּ כְּהוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שמות כג) וְשְׁחַד לֹא
 תִקַּח כִּי הַשְׁחַד יַעֲוֹר פְּקָחִים וְגוֹי:
 סְלִיק מִסְכָּת